

[Bernhard Baunsgaard]

Sagen er indviklet, fortsatte hr. Wilhjelm, den er meget kompliceret, og derfor har VS udarbejdet et særdeles omfangsrigt baggrundsmateriale for forespørgslen. Jeg vil også gerne sige tak for denne gennemgang af hele baggrunden for denne forespørgsel.

Fra radikal side havde vi oprindeligt, da vi fremsatte forslaget til beslutning for folketinget sidste år, tænkt os at udarbejde et lovforslag, men vi nåede hurtigt til samme opfattelse som VS, nemlig at hele området er særdeles indviklet og kræver en særdeles omfattende indsats, for at man kan nå til klare og tilfredsstillende regler. Der var mange steder i vor lovgivning, hvor der skulle foretages rettelser.

I dag synes jeg, jeg kan konstatere, at vi har fået en god og åben debat herinde, den har vakt opmærksomhed i offentligheden, og jeg føler, at der er en total forskel fra den måde, som vort beslutningsforslag blev modtaget på i sin tid. Jeg tror ikke, jeg går for vidt, når jeg siger, at vi dengang havde en nok så barsk opinion at kæmpe imod. Man forsøgte på mange forskellige måder at genere os og lave benspænd, også i forsøg på at latterliggøre det hele. Der blev talt om, at vel kunne vi samarbejde med Sindssyges Vel, men Galebevægelsen, Scientology-Kirken osv. blev derefter mobiliseret for at fortælle, at det var noget ganske unaturligt, at folketinget beskæftigede sig med retssikkerhed og sindssyges forhold.

Derfor er jeg meget glad for at se den interesse, der nu er omkring det problem, som vi rejste i sin tid. Men netop fordi vi var oppe mod så barsk en opinion, valgte vi – for overhovedet at komme i gang – at forhandle med den daværende justitsminister, hr. Ole Espersen, da vi skulle udarbejde vort beslutningsforslag. Vi ville være sikre på, at et flertal i folketinget kunne gå ind for, at der nu skulle røres ved den sag. Det lykkedes som bekendt. Folketinget stillede sig bag beslutningsforslaget.

Hr. Wilhjelm bebrejdede mig det dengang og sagde heroppefra, at det havde været rare-re, om folketingsbeslutningen havde været mere præcis og mere skarp i sin formulering. Jeg kan kun give hr. Wilhjelm ret, det havde været rart nok, men prisen for, at vi kunne komme igennem, var, at vi bøjedede af for den daværende regerings ønsker, og vi havde jo dengang – det blev fremsat i den avisløse tid

– ingen større bevågenhed fra de andre medier. Det var prisen for at komme i gang, og jeg vil allerede nu sige tak til justitsministeren for det, der senere er sket på dette område. Takken må naturligvis også gå til den forrige justitsminister, der, mens han endnu var der i sommer, startede den spørgerunde, som viste, at der var god grund til, at vi fremsatte vores forslag dengang. Der var god grund til at se på den personlige sikkerhed for folk, der skulle behandles på vore sindssygehospitaller.

Der var vel heller ikke så meget at undre sig over, men det var der mange der forsøgte at skabe en fornemmelse af. Loven er jo fra 1938, og vi kan selvfølgelig godt have stor veneration for det arbejde, som generationer før os præsterede, men vi må da konstatere, at der er sket en vældig udvikling siden da, også i den måde, hvorpå myndigheder benytter bemyndigelser.

Men jeg vil gerne understrege her, at jeg fandt det meget væsentligt med de oplysninger, vi fik fra justitsministeren om, at der er grund til, at vi kigger på retssikkerheden for sindssyge patienter, og at ministeren nu sætter et udvalg i gang. Jeg vil ligesom de øvrige meget gerne have lov til at se på sammensætningen af det, og hvis ministeren også ville lytte lidt, hvis vi ikke var tilfredse, vil jeg være endnu mere glad.

Jeg tror, at det fremgår også af det baggrundsmateriale, der er fremlagt her, at det rigtigste sted at begynde var med retssikkerheden. Man kan vel føje til her – da jeg nu er i gang med at understrege, at den er fra 1938 – at i 1938 var det de konservative, der rejste spørgsmålet om retssikkerhed for sindssyge patienter, men dengang uden at kunne overtale et flertal i folketinget til at slutte op bag ved det.

Jeg vil gerne sige, at dette med retssikkerheden for mig er væsentligt også af en anden grund. Vi har jo så travlt med, hvordan det forholder sig med den personlige sikkerhed og brugen af sindssygehospitaller i andre lande, ikke mindst i østlige socialistiske lande, men vi er nok nødt til at erkende, at vor lovgivning på dette område, som den er i dag efter vedtagelsen i 1938, og med det, regeringer har lært at bruge af bemyndigelser og misbruge dem siden, må der, hvis vi fik en regering, der havde lyst til at efterligne, hvad der skerovre østpå, unægtelig være mange